

Stille Omgang, Begijnhofkapel Amsterdam Tweede Zondag Veertigdagentijd, Jaar C, 16 maart 2019

Graag zou ik het vanavond eens met u willen hebben over onze vader Abraham. U zult misschien zeggen: "Mijn vader heet helemaal geen Abraham en ik heb ook niemand in de familie die zo heet." Toch is de Abraham die we in de Eerste lezing tegenkwamen, wel degelijk de vader van ons allemaal, namelijk onze 'stamvader' in het geloof, zoals de apostel Paulus zegt (Rom. 4,1.16). Alle Joden stammen immers van Abraham af en wij christenen zijn de erfgenamen van de Joden.

Je zou zeggen: zo'n vader in het geloof is natuurlijk een voorbeeld en een voortrekker op het gebied van het geloof; zo iemand wiens geloof geen seconde wankelt en die geen enkele twijfel kent. Zo iemand aan wie wij gewone gelovigen met onze twijfels en misstappen ons in de verste verte niet kunnen spiegelen.

Maar dat ligt toch echt anders. Onze stamvader in het geloof kent wel degelijk de donkere nacht van het geloof, die momenten van twijfel waarop alles duister lijkt. God had Abraham beloofd dat hij een zoon zou krijgen en vader zou worden van een ontelbaar groot volk, van de Joden en via hen ook van ons. Maar zijn vrouw is al in de menopauze. En Abraham zelf heeft ook zijn beste tijd gehad. Hij kan zich niet voorstellen hoe hij nog vader zal worden. Daarom vraagt hij God om hem een teken te geven.

God heeft er begrip voor dat Abraham moeite heeft te zien hoe hij nog een zoon zal krijgen, omdat dat menselijkerwijs gezien onmogelijk is. Daarom reikt Hij hem vanuit de hemel de hand toe. Om met Abraham een verbond te sluiten, gebruikt God een oude ritus zoals die in diens tijd gebruikelijk is. Een onderdeel van deze ritus is dat een aantal dieren in twee stukken wordt gesneden en de delen tegenover elkaar worden gelegd. Degenen die samen een verbond met elkaar sluiten, moeten vervolgens midden tussen de in tweeën gesneden dieren doorlopen. U zult wellicht denken: "Waarom doen ze toch zo ingewikkeld?" Maar er zit een diepe betekenis achter. Beide partijen willen zo tot uitdrukking brengen dat het lot van die dieren ook het lot mag worden van degene die zich niet aan het verbond houdt. Het is een methode om beide partijen ervan te doordringen dat ze zich aan hun woord dienen te houden. Bij God is dat niet nodig. Hij is van Zijn kant altijd trouw, maar van ons mensen kan dat helaas niet worden gezegd.

Abraham valt dan in een diepe slaap, waarin hevige angst en duisternis hem overvallen. Hiermee wordt verwoord dat hij door een donkere nacht in zijn geloof heengaat. Maar de duisternis zal het niet winnen. In het diepst van die nacht gaat de hemel even open en laat God een vurige fakkel, een beeld van het hemelse licht, door de stukken van de dieren heengaan. De Heer geeft Abraham zo een teken, waardoor hij van zijn geloofstwijfels wordt bevrijd.

Gebeurde dat maar vaker, dat de hemel eventjes opengaat en Gods licht de donkere nachten in ons geloofsleven verdrijft. Maar dat gebeurt ook daadwerkelijk. U zag het gebeuren in het Evangelie. Jezus laat zich op de berg Tabor een moment in Zijn hemels licht zien, zoals Hij zal zijn na Zijn verrijzenis met Pasen. Dat doet hij aan drie apostelen, Petrus, Jacobus en Johannes. Daarmee wil Hij hen bemoedigen, want ook de apostelen, de pijlers van ons geloof, zullen een donkere nacht in hun geloof

in Christus ondergaan, als Jezus wordt gevangengenomen in de nacht tussen Witte Donderdag en Goede Vrijdag in de Hof van Olijven en die dag aan het kruis sterft.

Gebeurde dat ook maar eens bij ons, dat de hemel even openging en bij ons de duisternis van onze geloofstwifels en zonden verdreef. Maar dat gebeurt ook! Hier, in deze Eucharistieviering gaat de hemel voor ons open. In de lezingen horen we Gods Woord. En datzelfde Woord van God komt midden onder ons onder de gedaanten van brood en wijn in Zijn lijden, kruisdood en verrijzenis.

In een gure en koude voorjaarsnacht van het jaar 1345 ging in de Kalverstraat, in het huis van een stervende, de hemel ook open en wel op een heel bijzondere manier, toen hij de laatste sacramenten ontving. Het Licht van God dat toen in die ziekenkamer scheen, straalt eeuwen later ook nog op ons af, wanneer we aan de Stille Omgang deelnemen.

Die stervende had wellicht angst voor de dood, zoals wij allemaal. Hij ging misschien ook door een donkere nacht in zijn geloof. En wellicht worstelde hij in geweten ook met de misstappen in zijn leven, de zonden die hij had begaan. In het relaas van het Mirakel van Amsterdam wordt uitdrukkelijk gezegd dat de stervende in kwestie rustig werd na het ontvangen van de laatste sacramenten, de biecht, de ziekenzalving en de communie. De hemel was even voor hem opengegaan en dat gaf hem moed. Door het licht van de hemel dat door de laatste sacramenten in zijn ziel scheen, was hij goed voorbereid op de eeuwige ontmoeting met Zijn Schepper en Verlosser, Christus, het Licht der wereld.

Soms wordt gearzeld om zieken de ziekenzalving aan te bieden, omdat dat hen wellicht angstig en ongerust zou kunnen maken. Het is echter de ervaring van priesters dat door de toediening van dit sacrament juist het omgekeerde gebeurt: in de nacht van het sterven en de dood kan over het sterfbed een gouden glans liggen door het licht van Christus dat door de laatste sacramenten in de ziel van de stervende gaat schijnen.

Met het Mirakel van Amsterdam wil God ons sterken in ons geloof dat Christus, Zijn mens geworden Zoon, werkelijk in de Eucharistie aanwezig is en dat daardoor de hemel voor ons opengaat. Dat wat voor mensen onmogelijk is, mogelijk wordt. Dat onze diepste duisternis door Gods licht kan worden verdreven. Maar het Mirakel van Amsterdam herinnert ons tevens aan onze plicht zieken en stervenden de biecht, de ziekenzalving en de communie aan te bieden opdat God ook de nacht van ziekte en sterven mag verlichten met Zijn brandende fakkel, dat wil zeggen het licht van de Verrezen Heer. Amen.